

Gyermekpszichiátria

PTE ÁOK Pszichiátriai és Pszichoterápiás
Klinika

Gyermekpszichiátria

- Gyermekkorban diagnosztizálható zavarok
- Gyermek és serdülőkorban induló pszichiátriai betegségek
- Fejlődési perspektíva
- Diagnosztikai és terápiás különbségek a felnőttkor pszichiátriájával összehasonlítva (szülő-gyermek interakció megfigyelése, ideghelyzet és kötődés)

- Idegfejlődés
- Identitásalakulás (Erikson)
- Kortárskapcsolatok
- Család és a gyermek
- Szociokulturális tényezők

Epidemiológia

- A gyermek és serdülőpopulációt érintő pszichiátriai morbiditás 6-25 %
- Mentális retardáció 1-3 %
- A pszichés fejlődés sajátos zavarai iskoláskorban 7-8 %-ban diagnosztizálhatóak
- Fiúkban inkább externalizációs, lányokon inkább internalizációs tünetek túlsúlya található
- Az affektív betegségek gyermekekben 0,5-2,5 %, serdülőkben 0,5-8,3 %
- Szorongásos zavarok gyermekkorban igen gyakoriak, a szubklinikus szinten a gyermek populáció 30 %-ban megtalálható

Nemek-szerinti gyakoriság

Főleg fiúk	Fiú-lány közel egyenlő	Főleg lányok
•Autizmus	•Prepubertális depresszió	•Specifikus fóbiák
•Hiperkinetikus szindróma	•Szelektív mutizmus	•Nappali enurézis
•Viselkedészavar	•Iskola elutasítása	•Anorexia/bulimia
•Tic/Tourette		•Posztpubertális depre
•Enuresis nocturna		•Önsértő viselkedés
•Sajátos fejlődési zavarok		

Életkor szerinti gyakoriság

Gyermekkori kezdet	Serdülőkori kezdet
• Autizmus	• Depresszió
• Hiperkinetikus szindróma	• Mánia
• Kötődési zavar	• Pszichózis
• Szelektív mutizmus	• Szuicidium és önsértés
• Oppozíciós magatartászavar	• Anorexia/bulimia
• Szeparációs szorongás	• Pánik és agorafóbia
• Specifikus fóbia	• Kábítószer-fogyasztás
• Enurézis	• Fiatalkori deviancia
• Nyelvi és olvasási zavarok	

F80-89 A pszichés (lelki) fejlődés zavarai

F80 A beszéd és a nyelv jellegzetes fejlődési zavarai

- F80.0 Az artikuláció jellegzetes zavarai
- F80.1 A kifejező (expresszív) beszéd zavarai
- F80.2 A beszédmegértés (receptív beszéd) zavarai
- F80.3 Szerzett aphasia epilepsiával (Landau Kleffner szindróma)
- F80.8 Egyéb nyelvi és beszédfejlődési zavar
- F80.9 Nem meghatározott zavarai a beszéd és a nyelv fejlődésének

F80-89 A pszichés (lelki) fejlődés zavarai

F81 Az iskolai teljesítmény(ek) jellegzetes zavarai

- F81.0 Meghatározott olvasási zavar (dyslexia)
- F81.1 Az írás zavarai (dysgraphia)
- F81.2 Az aritmetikai készségek zavarai (dyscalculia)
- F81.3 Az iskolai készségek kevert zavarai
- F81.8 Egyéb fejlődési zavarai az iskolai készségeknek
- F81.9 Nem meghatározott fejlődési zavarai az iskolai készségeknek

F80-89 A pszichés (lelki) fejlődés zavarai

- **F82 A motoros készségek meghatározott fejlődési zavarai**
- **F83 Kevert specifikus fejlődési zavarok**
- **F84 A fejlődés átható zavarai**
 - F84.0 Gyerekkori autizmus (autizmus infantilis)
 - F84.1 Atipikus autizmus
 - F84.2 Rett szindróma
 - F84.3 Egyéb gyerekkori dezintegratív zavar
 - F84.4 Mentális retardációval és sztereotip mozgászavarral társuló túlzott aktivitás
 - F84.5 Asperger szindróma
 - F84.8 Egyéb átható fejlődési zavar
 - F84.9 Nem meghatározott átható fejlődési zavar
- **F88 A pszichológiai fejlődés egyéb zavarai**
- **F89 A pszichológiai fejlődés nem meghatározott zavarai**

F90-98 A viselkedés és az érzelmi-hangulati élet rendszerint gyerekkorban vagy adolezcenciában (serdülőkorban) jelentkező zavarai

F90 Hiperkinetikus zavarok (szindrómák)

- F90.0 Az aktivitás és a figyelem zavarai
- F90.1 Hiperkinetikus magatartászavar
- F90.8 Egyéb hiperkinetikus zavar
- F90.9 Nem meghatározott hiperkinetikus zavar

F91 Magatartászavarok

- F91.0 A családi körre korlátozódó magatartászavar
- F91.1 Kortárs csoportba nem beilleszkedők magatartászavarai (Nem szocializált magatartászavar)
- F91.2 Kortárs csoportba beilleszkedettek magatartászavarai (Szocializált magatartászavar)
- F91.3 Nyílt (kihívó) oppozíciós zavar
- F91.8 Egyéb magatartászavar
- F91.9 Nem meghatározott magatartászavar

F90-98 A viselkedés és az érzelmi-hangulati élet rendszerint gyerekkorban vagy adolezcenciában (serdülőkorban) jelentkező zavarai

F92 A magatartás és az érzelmek kevert (egyidejű) zavarai

- F92.0 Depressziós magatartászavar
- F92.8 Egyéb kevert magatartás és emocionális zavar
- F92.9 Nem meghatározott kevert emocionális és magatartászavar

F93 Jellegzetesen gyerekkorban kezdődő emocionális zavarok

- F93.0 Szeparációs szorongás a gyerekkorban
- F93.1 Fóbiás szorongás-zavar gyerekkorban
- F93.2 Szociális szorongás zavar gyerekkorban
- F93.3 Testvér rivalizáció zavarai
- F93.8 Egyéb gyerekkori emocionális zavar
- F93.9 Nem meghatározott gyerekkori emocionális zavar

F90-98 A viselkedés és az érzelmi-hangulati élet rendszerint gyerekkorban vagy adolezcenciában (serdülőkorban) jelentkező zavarai

F94 A szociális funkciók (szocializáció) jellegzetesen gyerekkorban és adolezcenciában kezdődő zavarai

- F94.0 Elektív mutizmus
- F94.1 Reaktív kötődési zavar gyerekkorban
- F94.2 Diszinhibíciós (gátlástalan) kötődési zavar gyerekkorban
- F94.8 Egyéb gyerekkori szociális funkciózavar
- F94.9 Nem meghatározott gyerekkori szociális funkciózavar

F95. Tic (zavar)

- F95.0 Átmeneti tic (zavar)
- F95.1 Krónikus motoros vagy vocalis tic (zavar)
- F95.2 Kombinált vocalis és multiplex motoros tic (zavar) (Gilles de la Tourette szindróma)
- F95.8 Egyéb tic zavarok
- F95.9 Nem meghatározott tic zavarok

F98 A viselkedés és az érzelmi élet egyéb zavara, amely rendszerint gyerekkorban vagy adoleszcenciában jelentkezik

- F98.0 Nem organikus enuresis
- F98.1 Nem organikus encopresis
- F98.2 Csecsemő- és gyerekkori táplálási zavarok
- F98.3 Pica csecsemő- és gyerekkorban
- F98.4 Sztereotip mozgászavar
- F98.5 Dadogás (psallismus, ischophonía (Stuttering))
- F98.6 Hadarás (agitálatia (Cluttering))
- F98.8 Egyéb, rendszerint gyerekkorban vagy serdülőkorban kezdődő meghatározott viselkedés és emocionális zavar
- F98.9 Rendszerint gyerekkorban vagy serdülőkorban kezdődő nem meghatározott viselkedés és emocionális zavar

F99 Nem meghatározott mentális zavar

Autisztikus zavar (Kanner autizmus, infantilis autizmus)

- Szociális interakció zavar
- Kommunikáció és beszéd zavara
- Viselkedési sztereotípiák

Autisztikus zavar (Kanner autizmus, infantilis autizmus)

- Fiúk esetében gyakoribb
- Genetikai tényezők jelentősek (autista gyermekek testvéreinél 50-szer gyakoribb)
- Monozigótáknál a konkordancia 40-90 %, míg dizigótáknál 0-30 %
- „Születéstől fennálló másság”
- Három éves korig felismerhető
- Szimbólikus játékra való képtelenség – mentalizációs és nyelvpragmatikai zavarok

Figyelemhiányos hiperaktivitás szindróma (ADHD)

- Az iskoláskorú gyermekpopuláció 1-5 %-át érinti
- A fiú lány arány klinikai populációban 6:1, míg populációs vizsgálatokban 3:1
- Gyakran társul affektív és szorongásos zavarokkal és tanulási zavarokkal
- Felnőttkorban is probléma marad
- Hiperkinetikus zavar és novelty-seeking összefüggései
- Nevelési módszerek(tanártréning, gyerektréning)
- Metilfenidát, clonidin, moclobemid, atomoxetin

Tourette szindróma

- Motoros és vokális tickek
- Hullámzó lefolyás
- Komorbiditás hiperkinetikus zavarral és kényszerbetegséggel
- Genetikai tényezők szerepe
- Egy alcsoportban összefüggés korábban elszennvedett Streptococcus infekcióval és ennek kapcsán kialakuló autoimmun reakció
- Dopaminantagonisták (haloperidol, risperidon)

Enurézis

- Primer és szekunder forma
- Nucturnális és diurnális forma
- Fiúkban gyakoribb
- Genetikai faktorok és az urogenitális traktus funkcionális zavarai mellett hibás toilett-tréning és emocionális tényezők játszanak oki szerepet
- Hólyagtréning, viselkedésterápia, clomipramin

Köszönöm a figyelmet !